

Emnenr. 2.

Fylke: Sør-Trøndelag 3

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Strinda,

Emne: Transport av høy

Bygdelag: Byåsen y Strinda

Oppskr. av: H. N. Osnes

Gard:

(adresse): Marienlyst 28, Stams n. T. heim G.nr. 95 Br.nr. 67

1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Opplysninger ved garbruker Våddan, Byåsen ^{74 år} sokn.
 agronom og garbr. Hornberg, Strinda sokn. ^{45 år} i h.
 fylkeskolebyen Vasseljen, oppvokst på grensa mellom
 Strinda y Malvik, 87 år.

1. a. Ja, på husmannsplasser uten hest.

b. Omtrent ukjent. For ca 100 år var det holdig litt

d. Bar det heim (Vasseljen) fikk lånt hest eller bar
 det heim (Hornberg) Tullebør. Viddals enni (Våddan)

2. a. Til hest: for bar en det, nå høyrive og sleprive.

Fra solmørke plasser til tørkevallen kjøres med sled
 (Vasseljen) Ut av skogen brukes bare når det er
 vansker med hest (Hornberg)

Til tørt høy brukes og bruktes sled. En hadde
 en slaslang ca 2½ m lang. Var det smått høy.
 La en noen kvister opp på slaslanga. Ga en
 høykjemme foran og en bak den, en tredje
 opp-på og fortsatte å legge på til det ble ca.
 ½ hestlass, ca 1,30 m høyt. Ga ble høyfang
 lagt over. Datt en ikke å kjøre inn all høyet
 den dagen, ble slaslange stående til neste dag.

En tok så slaslang, veltet det over på sida og
 opp på sled eller vogn og kjørte det heim (Våddan)

Bar svakt ukjent.

Høyboien med eller uten holder: (K)
 Dobbeltsau. Høyet kjemmes og legges i
 sauet til bora er full. Arnene skikkes
 under sauet (fektje), og en må gjerne
 få hjelp til å komme opp. Ble skjøvet på
 bak fra. (Vasseljen).

Eller en brukke (bruka) trillebøi. Den er
 større enn vanlige trillebøier. Den har
 lange armer og er breiere. Foran er
 en rett oppstående skjerm. Når
 høyet var pålest, ble det sauet over
 med fau (Vaddan)

En bære blir til dels laget av to stenger
 (staurer) uten brennrett (Vasseljen)

Høystang er ukjent. Meis er også ukjent
 unntatt kløsmeis.

Barn gjerne med på høyarbeid, men
 var helst med for å rake.

3. Ved lengre transport av høy, f. eks.
 fra avlsgårder som de hadde i eldre tid,
 transportertes høyet på vinterføre (Hornby)

4. Nå brukes firhjulet vogn og lang-
 vogn (lovogn). Slede var brukt før, men
 ble i 1870-80 åra skiftet ut med vogn.

Slede til som mer bruk all tid uten skoning.

Firhjulet vogn: ett par små hjul
 foran og et større par bak (Moeleva
 bruks modell)

Slede omlag 2-3 m lang, 0.80 m brei.

Høyvogna 2-3 m lang (lasteplanen) og
 1 m brei. (Vasseljen)

Ordet hjuleslede er kjent, men usik-
 kert hva som er ment med det.

Vaddan opplyser at når det er fuktig-

3. 8
Ligadelt føre på landet og i byen, har
det vært brukt en liten slede foran
og etter sleden et par hjul. Når
herren trekker i, vil sleden bli løftet
noe så vekka ligger på hjula. Dette
er visst provisoriske greier som blir
skutt til ved visse høve. Ordre slike
brukes ikke når vogna har bare hjul.

Ingen regler for bruk av slede og vogn,
heller ikke for hjul.

Til høy- og kornkjøring brukes en særlig
vogn-høyvogn. Den kan dog iblant brukes
til annen kjøring

Høygrinda var før bare foran og bak
med en stang som var festet foran og
som ved å bli trukket ned bak bandt
larret. Feinen kom grinda og på
siden med 4 fjell på hver side.
Senere ble det en fjell ned og en opp
med bare imellom. Når larret skulle
av, ble den øvre fjell løst så den falt
ned, og høyte ble vrest av (Harnberg)

Eller: Den brukes framleis grind bare
foran og bak, kanskje med bare på
siden - eller ingenling. Stang over
eller også bare eller stang (Vassiljen)
"Å gjøke på larret" (Vassiljen)

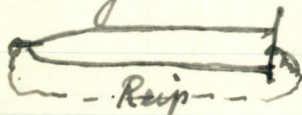
Diss forandringen med grinda kom
i 1890-åra. - Ordene "skindler" og "brøkk"
ekjent. Larret lesset på ved håndkraft
gjenn med hoggaffel. - Et høylars kan
være 200 - 250 - 300 kg.

Ingen regler eller overbruk med siste
larret. Men når de tok den siste

4

rusten av en høyheje, da sa en gjern
 til barn eller andre: "Der sprang
 härän." ^(Høyheje) Eldre tider var det jo
 mer av hane. Kanskje var der så mye
 av den at den gjemte seg i høyhejen
 og altså måtte ta flukten når det ikke
 var mer høy igjen. Om dette kan ff
 ikke uttale meg.

Tangu til stoclass så omtr. sådan ut

Tamē som larret var
 ferket med kaller reip.
 Vintulass på slede ble all tid større
 enn sommulass, men her gjæde bare
 praktiske omsyn. Det bruktes bare
 i hush for høyleden om somneren
 Sp. 5 og 6 handla om ukjente ting
 her.

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING
 adr. NORSK FOLKEMUSEUM
 BYGDØY

8